

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNĄŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki*. — Redaktor: *A. Wannowski*.

N° 135. — We Wtorek dnia 13. Czerwca 1837.

OBWIESZCZENIE.

Pod dniem 5. Maja 1835., uznając z wdzięcznością gorliwość obywatelską Wgo Lipskiego, Radzcy Ziemstwa, doniosłem o wypadkach rozdawania pozwalanych od roku 1831. aż do owęj pory przez niego, celem ulepszenia chowu owiec pomiędzy mniejszymi posiadzielami ziemskimi, niebędącymi w stanie kupowania poprawnych tryków, 69 tryków z jego w wysokim stopniu poprawnej owczarni. W następstwie tego doniesienia i mojego równocześnie o udział wezwania, kilku posiadaczy poprawnych owczarni, oraz jeden z wyższych tej prowincyi urzędników, posiadający dobra w Szląsku, powodowani przekonaniem o wpływie poprawy trzód owiec na pomyślność uregulowanych gospodarzy włóścian, i na pomnożenie ogółu majątku prowincyi, podając życzliwą temu przedsięwzięciu rękę, postavili mnie w stanie rozdania w roku zeszłym 97 tryków poprawnych pomiędzy starannie wybranych tym końcem usposobionych mniejszych właścicieli ziemskich, czego skutkiem, wedle nadeszłych do tej pory wiadomości, było 2020 zdrowych jagniąt. Rozporządzenie moje względem stosownego obchodzenia się z trykami i opłodzonymi maciorkami, tudzież względem cechowania jagniąt podług ich rodu, jest mi rękojmnią osiągnięcia celu. Upraszam tedy o dalsze życzliwe wspar-

cie, jak dalece niektórzy z Ichmość właścicieli dóbr nieprzrzekli już pozwolenia pewnej liczby tryków na lat kilka.

Poznań, dnia 8. Czerwca 1837.
Naczelný Prezes W. X. Poznańskiego.
Flottwell.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 10. Czerwca.

N. Pan raczył potomstwo Tajnego Ministra stanu Rother wynieść na dostojęństwo szlachectwa i dyplom tego się dotyczący własnoręcznie podpisać.

Z dnia 11. Czerwca.

Przybył tu: JO. Rzeczywisty Tajny stanu i gabinetu Minister, Baron Werther, z Paryża.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 2. Czerwca.

Dziennik sporów donosi z Fontainebleau z dnia 31. z. m.: Dziś powróciła do Paryża prawie połowa osób zaproszonych na uroczystość zaślubienia. Z Ministrów pozostał tu tylko Pan Salvandy, który przy boku królewskim interessa załatwiać będzie. Dziś przybyli tu: Generał Porucznik Darriule z swoją

małżonką, Poseł turecki z swoim pierwszym Sekretarzem, Hrabina Boignes, General Meynadier, Hrabia Harcourt, Xięstwo de la Tremouille, General Saint-Cyr-Nugues, General Haxo, Admiral Roussin, General Schramm i General Duricu, Poseł rosyjski, Hrabia Pahlen, także tu dziś spodziewany; ale podograwa wstrzymuje go w Paryżu podoga. O god. 11. jadła rodzina królewska śniadanie; stół był nakryty na 150 osób, Xiążę Orleański i małżonka jego nie znajdowali się na niem. O god. 12. była rodzina królewska na mszy w wielkiej kaplicy. Xiężniczka Helena przyjmowała u siebie jako Xiężna Orleańska powinszowania swego dworu. Następnie przedstawił jej sam Xiążę swoich oficerów i rzekł: Są to moi przyjaciele; nie opuścili mnie od siedmiu lat i pozostali mi wiernymi w szczęściu i nieszczęściu. Okaż im tę samą przychylność, jaką ja im zawsze tak chętnie okazywałem. Potem wziął Xiążę swego prywatnego Sekretarza, Pana Boismilona, za rękę i przedstawił go swęj małżonce. Pan Boismilon, rzekł, wychował mnie; zawdzięczam mu bardzo wiele. Długo on był moim nauczycielem i przedstawiam ci go jako mego najdawniejszego przyjaciela. Pan Boismilon doznał z strony Xiężnej Orleańskiej jak najuprzejmniejszego przyjęcia. Nareszcie został jeszcze J. K. M. jej własny Sekretarz prywatny, Pan Asseline, przedstawiony. O godzinie 2. pojechali Królestwo na przeładkę do lasu. Jechało za nimi 14 pojazdów sześciokonnych. Powietrze było ciągle piękne. O godzinie 6. był obiad na 180 osób; o godzinie 8. był teatr. Panna Mars występowała w dwóch sztukach i otrzymała wielkie oklaski z strony dostojnych gości.

Czytamy w *Auxiliaire Breton* z d. 31. z. m.: Victor Boireau, którego kara za udział w spisku Fieschiego na 10 letnie więzienie zmieniona została, przybył wczoraj pocztą do Rennes. Siedział on między dwoma żandarmami, a dwaj ino jechali obok woza pocztowego. W domu zajezdnym pozwolono mu usieść przy wspólnym stole, a to tak dalece się innym gościom nie podobalo, że wszyscy z pokoju wyszli; Boireau mocno był tém oburzony. Nieukontentowanie jego związażyło się tém bardziej, gdy mu żandarmowie nie pozwolili pojsć do pobliskiej kawiarni. Gdy go do jego stanzji odprowadzono powybijał w gniewie wszystkie szyby w oknach i młotał obelgi na Króla. Dziś rano odprowadzono go do Brestu i wynurzył poprzeczo swój żal, z powodu swego wczorajszego postępowania. — Donoszą z Havre, że tam nadszedł rozkaz, aby Meuniera do Brestu odprowadzono, skąd ma

go jeden rządowy okręt do Stanów Zjednoczonych przewieść. W takim razie zapewne Meunier i Boireau w jednym okręcie popłyną.

Z dnia 3. Czerwca.

General Pajol wzywa w tutejszych gazetach wszystkich w Paryżu obecnych oficerów, ażeby jutro w południe o godzinie 12. pod łukiem tryumfalnym dla przyjęcia Xiężny Orleańskiej się zgromadzili.

Członkowie Izby Deputowanych otrzymali osobne bilety z zaproszeniem na uroczystości Wersalskie. Na wszystkich tych biletach wyraźnie dopisano: „Przystęp tylko mieć można w mundurze. Postanowienie to nie przypuszcza żadnych wyjątków.“ Oświadczenie to sprawiło wielkie wrażenie między Deputowanymi i stanie się zapewne przyczyną, że wielu z nich do Wersalu wcale się nie uda.

W *Journal de Paris* czytamy: „Rząd dzisiaj nader ważne miał otrzymać wiadomości. Wyprawiono kilka sztafet do Fontainebleau, i sam P. Montalivet spieszenie się tamże udał. Zasięgnięte przez nas wiadomości podają domysł, że z Algieru depeze nadesłano, których treść dotychczas tajemnicą.“

Charte de 1830. obejmuje następujące telegraficzne depeze: „Bajonne, d. 1. Czerwca. Don Carlos dn. 28. z armią swoją wszedł do Barbastro. Oraa wyjechał dnia 29. z Saragossy, aby objąć dowództwo nad armią Krystynistów. Baron Meer wyruszył do Fragi, aby Ebro zasłaniać. — „Bordeaux, dnia 2go Czerwca. Karoliści d. 28. wieczorem stali jeszcze w Barbastro, a Krystyniści pod wodzą Bürensa o milę stamtąd. Oraa, który z Saragossy wyszedł, w celu objęcia komendy, wziął z sobą batalion jeden i 300 jazdy.“ — „Narbonne, dnia 2. Czerwca. Baron Meer d. 28. z Lerydy do Aragonii wyruszył. Dnia 30. w Seu d'Urgel nie wiadano, gdzie się Don Carlos znajdował. Organią (nad Segrą) d. 29. zajęli Karoliści. Royo dn. 31. miał swoją główną kwaterę w Prullans w Cerdagne. Karoliści powiadają, że dla tego tylko w tych okolicach zostają, ponieważ poruszenia ich w związku są z ruchem armii Don Sebastjana. Junta Karolistowska d. 25. była w Solsonie.“

Poseł hiszpański oznajmił urządzenie, że prowizye zaległe od czynnej renty hiszpańskiej także i d. 1. Czerwca wypłacone nie będą. W giełdzie wszyscy już na to byli przygotowani. Doniesioną przez telegraf wiadomość o śmierci Irribarena, o prawdziwości której Memorial bordelais powątpiewał, potwierdzają teraz wszystkie korespondencye. Fondy francuzkie z przyczyny wieści o niepomyślnych wypadkach w Afryce nieco się zniżyły.

Z dnia 4. Czerwca.

Król i cała rodzina królewska wyjechawszy dzisiaj zrana o 8mej z Fontainebleau, o godzinie 1ej do Saint Cloud przybyli. Po dwugodzinym pobycie tamże nastąpił wjazd do Paryża. Przy bramie Maillot Król i Xiążęta na koń wsiadli, a gdy do łuku tryumfalnego przybyli, Prefekt departamentu Sekwany na czele Rady miejskiej N. Pana powołał. Następnie udał się cały orszak wśród radosnych okrzyków niezliczonego mnóstwa ludzi przez szpaler utworzony przez gwardyę narodową i wojsko do Tuilleryów. Królowa i Xiężniczki siedziały w 8konnym pojeździe, mającym trzy siedzenia. Na przodzie siedziały obie najmłodsze Xiężniczki córki Króla z Xięciem Montpensier, na tylnym siedzeniu Królowa Belgijczyków, Xiężniczka Adelaide i W. Xiężna dziedziczna Meklenburg Schwerin, na głównym siedzeniu Królowa a po lewej stronie Xiężna Orleańska. Z prawej strony pojazdu, a zatem obok Królowej, jechał Xiążę Orleański. Król przybywszy na zamek kazał wojsku i gwardyi narodowej przed sobą defilować. Obiadowano w pokojach Xięcia Orleańskiego.

Charte de 1830. obejmując następującą telegraficzną depeszę z Perpignan z d. 2. m. b.: „Przyaresztowani, dn. 23. m. z. w Barcelonie wicherzyciele, w liczbie 20, zostali do wysp Balearskich zawiezieni; między nimi jest też wychodźca Banelli. Odkryto nowy spiszek i zapasy broni; mnóstwo osób przyaresztowano. Brygadier Carbo organizuje w Esparguera korpus odwodowy. Baron Meer Cerverę z przyczyny gwałtów popełnionych przez zagorzałców, ogłosił za będącą w stanie obłąkania. Przed wyjściem do Aragonii zgromadził był w Lerydzie 7000 wojska.“

Rząd odebrał dzisiaj po południu następujące telegraficzne udzielenie: „Bajonne, dnia 4. Czerwca o 1ej godzinie. Karoliści, będąc dn. 1. jeszcze w Barbastro, czynili rozpoznawania na obydwóch brzegach Cincy, ale kroków nieprzyjacelskich nie przedsięwzięli. Baron Meer stał na lewym a General Oraa na prawym brzegu, w pobliżu Barbastro. Epartero dnia 2go przybył do Pampelony. Nadaremnie kusili się Karoliści o wstrzymanie go w pochodzie; cofnęli się z Lodosy.“

T u r c y a.

Giornale del Lloyd austriaco donosi według listów z Smyrny z d. 6. Maja: Od d. 29. Kwietnia do 3. Maja pomnażały się okropne przypadki dżumy między Grekami, Turkami, Żydami, i Ormianami. Twierdzono, że się najwięcej do tego przyczynił natłok ludu po kościołach w czasie przypadających wtedy świąt wielkanocnych u Greków, jako też

przypędzenie wielu trzód owiec z wsi zarazą dotkniętych. Szczęściem przeciw zwiększaniu się tej okropnej chłosty ustało od trzech dni i choroba wraca do dawnego biegu. Kilku kupców angielskich odpłynęło w towarzystwie z Londynu przybyłego inżyniera na greckiej goście i mają z sobą aparat do zanurzania się. Spodziewają się oni, że za pomocą tegoż potrafią się na 40 łokci w morzu zanurzyć i tamże przez 4 godziny pozostać. Aparat ten składa się z ubioru z materyi nieprzepuszczającej wody, z hełmem szklanym otoczonym, do którego przytwierdzona jest rura skorzalna, przeznaczona do wciągania powietrza. Chcą go używać do zbierania grzybów wodnych.

Rozmaite wiadomości.

Stosownie do najnowszych wiadomości z Petersburga z dn. 3. Czerwca JO. Feldmarszałek Xiążę Paskiewicz z powrotem do Warszawy wyjechał. Zdaje się zatem, że niektóre pogłoski były bezzasadne.

Z Berlina, dnia 7. Czerwca. — Wypadki administracyi Król. Generalnej Kommissyi w Poznaniu w ciągu r. 1836. były następujące: W ogóle pozostało się było rozpoczętych 1860 regulacyi, 1463 uwolnień od pańszczyzny i innych powinności, 2439 z wspólnych podzielen, w ogóle zatem 5762 rozgraniczeń; na końcu zaś roku załatwiono przez cofnięcie prowokacyi 61, a przez całkowite załatwienie co do głównych rzeczy 3910 spraw; 1791 spraw przeciwie jeszcze jest przyrzeczonych, ale nie wykończonych. Z ukończonych dyzmembracyi uskuteczniono w ciągu 1836. roku 127 regulacyi, 98 abluicyi i 198 wspólnych podzielen. W procesach wniesionych było w 1836. r. w ogóle 1448 spraw, a z tych załatwiono przez prawomocne wyroki 168, przez zrzeczenie się 40, a przez pojednanie 150; a tak jeszcze pozostaje 1090. — Od czasu ustanowienia Kommissyi generalnej aż do końca upłynionego roku okazały się następujące wypadki pod względem regulacyi. W ciągu całego 13letniego przeciągu czasu regulacyi powstało 1) w 1860 wsiach w ogóle 20,412 nowych właścicieli zagrod chłopskich; 2) z posiadłością gruntów wynoszących 1,139,543 morg pruskich; 3) wartość tych zagród wynosi około 7,743,406 talarów; 4) z pańszczyzn zniesiono 1,534,659 dni sprzążajnych; 3,296,575 dni ręcznych. w ogóle 4,831,234 dni; 5) inne, zniesione przytem powinności wynoszą około 1,424,072 tal.; 6) wynagrodzenie dominiów z strony tych uregulowanych gospodarzy wynosiło: a) w ziemi 132,757 morg; b) w rocznej daninie w życie 6375 szefli prus.

skich a w gotowiznie 299,765 tal.; c) w kapitale 36,614 tal.; d) przez oszczędzenie wzajemnych powinności 286,071 tal.; e) przez wartość zwróconej pańszczyzny 12,602 talarów. 7) Przez odebranie posiadłości i grunta nieulegające regulacji zwiększyły się posiadłości dominialne o 21,737 mórg pruskich; 8) na opantrzenie szkół nadano przy 755 miejscach a) w ziemi 5,710 mórg; b) w rocznej daninie 337 tal.; 9) Nowe osady powstały, i to: a) 26 pańskich folwarków, b) 4,837 przebudowanych mieszkań chłopskich, c) 5,323 pańskich mieszkań familijnych. — Przy wspólnych podzieleniach jest 1) 354,815 interessentów przy 2,268 ukończonych podziałach; 2) całkiem odseparowanych jest 3,972,828 mórg; 3) bez całkowitej separacji uwolniono od różnych powinności gruntowych 668,160 mórg. — Przy abluicyach pańszczyż i innych powinności włości i wieczystych dzierżawców było 1) w 816 wsiach 7,174 zobowiązanych a 3,218 upoważnionych osób; 2) zniesiono w pańszczyżnie: 81,785 dni sprzężajnych, 125,035 ręcznych; 3) Upoważnieni otrzymali za to wynagrodzenia a) w ziemi 2,495 mórg, b) w życie 116 szefli, c) w rocznej daninie 27,916 tal., d) w Kapitale 12,523 tal.; 4) za inne powinności wynosi wynagrodzenie: a) w ziemi 35,041 mórg, b) w życie 1,706 szefli, c) w rocznej daninie 20,724 tal., d) w kapitale i przez zniesienie wzajemnych obowiązków 13,595 tal., e) przez oszczędzenie wzajemnych powinności 11,555 tal.

Lakoniczne listy. — Pewien Anglik przybył raz przypadkiem do kawiarni, gdzie zastał znajomego kapitana okrętowego, który właśnie miał do Nowego-Yorku odpłynąć i namawiał go, ażeby z nim jechał. Anglik przyjął wezwanie, wprzód jednak napisał do swojej żony: „Kochana żono! Odjeżdżam do Ameryki. Twój.... i t. d.“ Jeszcze był na lądzie, gdy otrzymał następującą, nie mniej lakoniczną odpowiedź: „Kochany mężu! Szczęśliwej drogi. Twoja... i t. d.“

OBWIESZCZENIE.

Znajdujący się na folwarku domanialnym Ostrzeszowskim żywy inwentarz, składający się z 9 koni, 1 stadnika, 6 krów i 600 owiec, ma być przedany najwięcejdającym przez licytację. Wyzначyliśmy tym końcem termin na

dzień 6. Lipca r. b.

zrana o godzinie 9. w domu ekonomicznym w Ostrzeszowie, na który chęć kupna mających wzywamy.

Poznań, dnia 26. Kwietnia 1837.

Królewsko-Pruska Regencya. III.

OBWIESZCZENIE.

Z polecenia tutejszego Królewskiego Sądu Ziemsko-Miejskiego, podpisany w Zanie-myślu w dniu 16. Czerwca r. b. przed południem o godzinie 11tej owiec sztuk 50 najwięcejdającemu za gotową zaraz zapłatą publicznie sprzeda.

Szroda, dnia 1. Czerwca 1837.

Kommissarz aukcyjny, F r a i s s e.

Do wydzierzawienia dóbr Wielowski, Suśnia i Unisławia, w powiecie Krotoszyńskim położonych drogą licytacji, wyznaczony jest termin na dzień 22. Czerwca r. b. o godzinie 11tej zrana w biurze Gregora Kommissarza sprawiedliwości, na ulicy Wilhelmskiej Nr. 235., w którym chęć dzierzawienia mający zgłosić się zechcą.

Do wydzierzawienia dóbr Ciechel w powiecie Pleszewskim położonych drogą licytacji wyznaczony jest termin na dzień 27. Czerwca r. b. o godzinie 11tej zrana w biurze Gregora Kommissarza sprawiedliwości, na ulicy Wilhelmskiej Nr. 235., w którym chęć dzierzawienia mający zechcą się zgłosić. W Poznaniu, dnia 10. Czerwca 1837.

OBWIESZCZENIE.

Ponieważ owce i bydło rogate z wolnej ręki już są sprzedane, zatem na terminie licytacyjnym w Zadorach pod Czempiniem na dzień 21. Czerwca r. b.

wyznaczonym, tylko:

1) 8 koni i

2) sprzęty gospodarskie i domowe najwięcejdającemu sprzedane będą, co się do publicznej podaje wiadomości.

POLECENIE.

Bardzo chętnie się podejmę ułatwienia za mojem pośrednictwem zakupu macior z Szląska, i obiecuję wystarać się o takowe według cen z zdrowych owczarni.

A. S. E c k s t e i n,
klasyfikator wełny i owiec w Rawiczu, ulica Wilhelmska Nr. 530

Wyciąg z Berlinskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 10. Czerwca 1837.	Papiera-mi	Gotowi-zną
Oblię długu państwa . . .	102 $\frac{7}{12}$	102 $\frac{7}{12}$
Oblię bankowe aż do włącznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	103 $\frac{1}{2}$	103
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	103 $\frac{1}{2}$	—
Wschodnio-Pruskie	—	103 $\frac{1}{2}$
Szląskie	—	106 $\frac{1}{2}$